

yderligere Spørgsmaal; deri adskiller jo netop efter Fleertallets Forslag Bidnesførelsen for Landvæsenkommisstonerne sig fra Bidnesførelsen for den ordinaire Ret, at denne ikke kan spørge Bidnerne, men det skal Commisstonen kunne gjøre, og det er netop for at hjælpe den ubeskyttede Part. Det gaaer saa tydeligt igjennem de reglementariske Paragraffer i Forslaget, at Commisstonen skal vejlede Parterne og forhjælpe enhver af dem til at frembringe Oplysninger, at det i høi Grad har undret mig, at et saa skarpsindigt Medlem, som den ærede Rigsdagsmand for Viborg (Bregendahl) i den Grad har kunnet mistynde et af Hovedstederne i Lovudkastet. Det kan heller ikke være nogen Indvending imod Fleertallets Forslag, at det vil kalde Bidnerne fra deres Bærning ind til det Sted, hvor Landvæsenkommisstonerne holde Møde. Dersom vi havde foreslaaet det, vilde vi jo være gaaede langt ud over de almindelige Regler for Bidneplygten, men det er ikke Tilfældet, vi have ikke gjort andet Forslag, end at der for Landvæsenkommisstonen skal gjælde de samme Regler for Bidnesførelsen, som for de ordinaire Retter med den Undtagelse, at Commisstonen skal vejlede Parterne til at faae deres Ret opløst og tage dem i Beskyttelse. Jeg troer, at det i den senere Tids Bestræbelse for at reformere Retspleien er et fremtrædende Punkt, at Dommeren saavidt muligt skal opfatte Ansigt til Ansigt Bidnernes Forklaring. Dette stræber man, saavidt jeg ellers har noget Kjendskab dertil, at gjøre gjældende i Theorien for Retsreformerne, og det forekommer mig at være ret hensigtsmæssigt at anvende

denne Theori, naar man endelig skal tale om Theori, paa de praktiske Forhold ved Landvæsenforretningerne. Jeg troer ikke der kan være den mindste Fare for at stille Bidnerne ligeoverfor Medlemmerne af den Ret, der dog til Syvende og Sidst skal afgjøre, hvilken Betydning der ligger i Bidnernes Forklaring.

S. M. Petersen: Naar jeg tidligere har talt om Bidner, der muligen boede langt borte, saa maa jeg gjøre den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 2den Valgfreds (Bregendahl) opmærksom paa, at jeg kun har omtalt det som et Argument, Landvæsenkommisstonerne muligen vilde bruge for at negte Bidnesførelsen, idet de nemlig kunde sige, at det var en ubillig Forpligtelse at paalægge dem. Bidner, der boe langt borte, betegne ikke altid det samme, som de, der boe i en anden Jurisdiction; thi der er Jurisdictioner, der have en temmelig stor Udstrækning. Det var imidlertid egentlig ikke derfor, jeg tillod mig at begjære Ordet, men fordi det synes at fremgaae af de Udtalelser, vi have hørt fra de ærede Forsvarere af Mindretallets Forslag, men navnlig af det ærede Medlem fra Viborg (Bregendahl), at man aldeles ikke kan forudsætte Kjendskab til vore borgerlige Love uden hos Juristerne, ja det synes næsten at fremgaae deraf, at man ikke tør tillægge Noget sund Fornuft undtagen Juristerne, men det er dog virkelig for galt. Der kan være Lovkyndighed tilstede hos Folk, uden at de behøve at have juridisk Examen.